

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА "ИВАН ИЛИЕВ"
БЛАГОЕВГРАД

УТВЪРДЕНА:

ДИРЕКТОР:

/Ася Бояджиева-Пенкова/

СТРАТЕГИЯ

за развитие

на ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА
"ИВАН ИЛИЕВ" - БЛАГОЕВГРАД

за периода от 2016/2017 учебна година до 2019/2020
учебна година

Настоящата актуализация на Стратегията е приета на заседание на Педагогическия съвет, съгласно протокол № 8 / 27.03. 2017 г., утвърдена със заповед №РД 08 - 994 / 28.03. 2017 г. на директора на училището и одобрена от Обществения съвет /чл. 269, ал.1, т.1 на ЗПУО/ м. 04.2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Общи положения

1. Нормативна основа
2. История. Статут

II. Анализ на състоянието на образователната институция

III. PEST анализ и SWOT анализ

IV. Поемане на отговорност

V. Мисия

VI. Визия на училището

VII. Принципи

VIII. Ценности

IX. Цели

1. Глобална цел
2. Стратегически цели
3. Приоритетни направления
4. Оперативни цели

X. Дейности за постигане на целите и очаквани резултати

1. План за действие
2. Финансиране на дейностите
3. Обхват на стратегията, администриране и мерки
4. Критерии и показатели за измерване на резултатите

XI. Наблюдение и отчитане

1. Индикатори за проследяване и отчетност
2. Програмна схема и планови модули
3. Оценка на стратегията

XII. Приложения

Приложение 1. План за изпълнение на дейностите по стратегията за развитие

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата Стратегия определя развитието на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ гр. Благоевград през следващите четири години чрез оптимизиране и обновяване на технологиите, методите, средствата и организацията на дейностите в съответствие с приоритетите за развитие на образованието в Република България и принципите на общото Европейско образователно пространство.

Самата стратегия е резултат от осъзната в училищната общност необходимост от промяна и превръщането на училището в организатор, създаващ условия за личностно развитие на учениците чрез формиране на ключови компетентности и способности за самостоятелно усвояване на знания.

Очакваният резултат от прилагането на стратегията е да се постигне ново качество на образованието в ПГИ „Иван Илиев“- Благоевград, адаптирано към бързо променящата се социално-икономическа среда и изискванията на новия ЗУПО и нормативна база. Училищното образование да развива способности за гъвкаво логично мислене, аргументиране на собствената позиция и бързо ориентиране и използване на потоците от информация. Тези умения, съчетани с езикова, математическа, дигитална и професионална грамотност да поставят здрава основа за усвояване на все повече знания и професионални компетентности. Осигуряване на качествено и ефективно професионално образование и обучение.

1. НОРМАТИВНА ОСНОВА

Стратегията за развитие на училището се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложи в следните документи:

- 1.1. Конституция на Република България
- 1.2. Стратегия на европейският съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
- 1.3. Стратегия за намаляване на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020)
- 1.4. Стратегия за ефективно прилагане на информационните и комуникационните технологии в образованието и науката на Република България (2014-2020)
- 1.5. Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020)
- 1.6. Национална стратегия за учене през целия живот (2014-2020)
- 1.7. Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри (2014-2020)
- 1.8. Национален план за изпълнение на дейностите по национална стратегия за развитие на педагогическите кадри (2014-2020)
- 1.9. Национална стратегия за учене през целия живот за периода (2014 – 2020)
- 1.10. Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (2015-2020)

- 1.11. Конвенцията на ООН за правата на детето
- 1.12. Закона за закрила на детето
- 1.13. Закон за предучилищното и училищно образование /ЗПУО/.
- 1.14. Наредба № 9 за институциите в системата на предучилищното и училищното образование, 2016
- 1.15. Наредба № 8 за информацията и документите за системата за предучилищното и училищното образование, 2016
- 1.16. Наредба №10 за организация на дейностите в училищното образование, 2016
- 1.17. Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка, в сила от 08.12.2015 г., издадена от министерството на образованието и науката, обн. дв. бр.95 от 8 декември 2015 г.
- 1.18. Наредба № 11/01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, 2016
- 1.19. Наредба № 12/01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти
- 1.20. Наредба № 6/11.08.2016 г. за усвояването на българския книжовен език
- 1.21. Наредба № 4 от 30 ноември 2015 г. за учебния план в сила от 04.12.2015 г., издадена от министерството на образованието и науката, обн. дв. бр.94 от 4 декември 2015 г.
- 1.22. Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот
- 1.23. Национална референтна рамка.
- 1.24. Наредба за приобщаващо образование
- 1.25. Стратегическа рамка — „Образование и обучение 2020“
- 1.26. Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта.
- 1.27. Регионални приоритети на средното образование
- 1.28. Общински политики в средното образование.
- 1.29. Други нормативни документи, национални и международни, засягащи развитието на образованието

В унисон с посочените документи в центъра на процеса на образование, възпитание и социализация се поставя детето с неговите заложи, интереси и потребности.

Настоящата Стратегия за развитие на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ гр. Благоевград е разработена на основание чл. 70, чл. 263, ал.1, т.1 от ЗПУО и чл. 7 от ЗФУКПС.

Стратегията за развитие на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ гр. Благоевград обхваща периода от 2016 до 2020 година, като се актуализира на две години или при необходимост.

1.2. СТАТУТ И ИСТОРИЯ

Професионална гимназия по икономика е държавна училищна институция, с официален адрес:

2700 Благоевград, ж. к. „Ален мак“, ул. „Борис Ангелушев“

Тел.: 073/885288, E-mail: pgi@pgiblg.com

Според вида на подготовката то е неспециализирано професионално училище.

Професионална гимназия

- ✓ за придобиване на степен на средно образование / от VIII до XII клас включително / в два етапа, както следва:
  - първи гимназиален от VIII до X клас включително, и
  - втори гимназиален от XI до XII клас включително;
- ✓ за придобиване на степен /съответно втора и трета / на професионална квалификация по професия;
- ✓ за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

Училището осигурява общообразователна и професионална подготовка. Създават се условия и за допълнителна подготовка с цел развитието на интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Училището осигурява хранене и общезитие за пътуващите ученици.

За постигане на целите си училището работи в партньорство с ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград, Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ Свищов, УНСС София, Американски университет в България, както и с органите на местната власт и неправителствени организации.

Кратки исторически данни:

Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ е първото професионално бизнес училище създадено през 1949 година в гр. Благоевград. Започнало с четири паралелки като Търговска гимназия, впоследствие преименувано в Техникум по икономика, а от 15.05.2003 год. в Професионална гимназия по икономика. Директори: Александра Маркова /1949-1952/, Любен Станчев /1954-1962/, Георги Димитров /1962-1968/, Георги Стоянов /1968-1976/, Костадин Рупов /1977-1995/, Недялка Вълева /1996-2002/, Велка Широанска /2003-2011/ и Ася Бояджиева-Пенкова /2011 - /. Гимназията има дългогодишен опит и утвърдени традиции в обучението на професионални кадри от областта на икономиката, финансите, банковото, застрахователното и осигурителното дело, счетоводството, предприемачеството и мениджмънта.

Училището днес наброява 26 паралелки, в които учениците се обучават по следните специалности:

- Банково дело;
- Икономика и мениджмънт;
- Оперативно счетоводство;
- Икономическа информатика;
- Застрахователно и осигурително дело;

- Бизнес администрация.

В края на обучението си възпитаниците на Гимназията получават диплома за средно образование и свидетелство за професионална квалификация.

Педагогическата колегия от 59 квалифицирани преподаватели успешно съчетава традиция и новаторство в обучението по общообразователна и професионална подготовка.

Това го прави най-голямото и с най-дългогодишна история професионално учебно заведение на територията на област Благоевград.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНСТИТУЦИЯ

Основни предизвикателства пред българската образователна система и ефективни начини за справяне с тези предизвикателства на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ гр. Благоевград

1. Социално-икономически анализ:

2015-та е годината, белязана с един важен знак за образователната реформа в България – реално разписан, приет и обнародван нов Закон за предучилищното и училищно образование.

Новите предизвикателства пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване са продиктувани от динамично променящите се обществени отношения и стремглавото навлизане на информационните и комуникационни технологии в човешкия живот. Единствен начин за справяне с предизвикателствата пред Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ е изграждането на автономни и инициативни личности, уважаващи другите, способни да работят съвместно, владеещи ключови компетентности, с нагласи за учене през целия живот, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността. За тази цел училището прави своя избор да се развива като съвременна конкурентноспособна образователна институция, на която целите и резултатите от ученето са подчинени на новите образователни стандарти, обвързани с условията и процесите за тяхното постигане.

Ключовите компетентности, които учениците в Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ трябва да овладеят като комплекс от взаимосвързани знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното им развитие и изграждането на активната им гражданска позиция, намират своето място в изучаването на общообразователната и професионалната подготовка. Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ предприема политики и мерки за подготовката на учениците за участие в социалния живот.

Образователната институция е изправена и пред друго предизвикателство – осигуряване на възможности за приобщаващото образование като неизменна част от правото

на образование, като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици. В контекста на приобщаващото образование Гимназията дава ясен знак за хуманизъм и толерантност.

Ярък пример за демократичния дух на образователната институция е приобщаването на родителите като активни участници в образователния процес и разгръщането на възможностите им за граждански контрол чрез участие в Обществен съвет. Първото заседание на Обществения съвет към Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ бе насрочено веднага след публикуване в Държавен вестник на Правилника за дейността на обществените съвети. В училището има действащо Училищно настоятелство от 2005 година, което подпомага дейността, съобразно регламентирания правомощия. През 2004 година е сформиран и Ученически съвет като форма за ученическо самоуправление, чрез която учениците участват в обсъждането при решаването на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност и дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и факултативни часове и училищния учебен план. Училищното ръководство съдейства на учениците от Ученическият съвет да получават подкрепа и от органите на местно самоуправление при техни инициативи, свързани с живота на общността. Най-често тези инициативи засягат тяхното гражданско самосъзнание, екологичната култура и преодоляването на агресията и насилието сред младите хора.

Автономията на училището включва правото му да разработва училищни учебни планове, учебни програми за разширена и допълнителна подготовка, както и да разпределя учебната програма в рамките на съответния етап в зависимост от потребностите на учениците. Това е истинско предизвикателство, носещо след себе си и свобода, и отговорност, защото резултатите от избора стават известни след години.

Важен фактор за гаранция на качествено образование е непрекъснатото повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и превръщането ѝ не само в право, но и в задължение. В ПГИ квалификацията и кариерното развитие на педагогическите специалисти се реализира чрез обучения по международни и национални програми и повишаване на компетентностите на конкретния педагогически специалист. В съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, се търси път за професионално развитие, адекватно на националната, регионалната, общинската и училищната политика, насочено и към напредъка на децата и учениците. Очакванията са тези политики и мерки за кариерно развитие на педагогическите специалисти да благоприятстват атестацията им като оценка на съответствието на дейността им с постигнатите резултати. Гаранция за добро управление е и умението за управление на делегиран бюджет и осигуряване на алтернативни източници на финансиране, което училищното ръководство поставя като една от приоритетните си оперативни задачи.

2. Демографска характеристика:

Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ се намира в Благоевград – главен град на едноименните област и община.

Демографската ситуация в Благоевград и региона е резултат от действието на фактори и влияния, които от една страна са характерни за Р България, а от друга специфични за общината и обусловени от нейното демографско, историко-културно и социално-икономическо развитие. Съществено влияние оказват раждаемостта и смъртността, брачността, разводимостта, миграцията, полово-възрастовата, етническа, религиозна и образователна структури на населението. Те влияят на формирането на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение.

По последни данни на Националния статистически институт, общият брой на населението в общината възлиза на 312 831 д., от тях 75 996 д. са жители на гр. Благоевград. В т.ч. броя на учащите в общината на възраст от 10-14 г. е 2 927 д., а само в гр. Благоевград – 2696 д.

През последните години се наблюдава тенденция на намаляване на относителния дял на възпитаниците на гимназията, които са от населени места извън Благоевград.

Това се дължи най-вече на глобалната икономическа криза, която сериозно засяга ниско и средно платежоспособните домакинства, от които произхождат учениците на ПГИ. Тази промяна е свързана и с намаляването на общия брой на населението на Община Благоевград вследствие както на отрицателния естествен прираст, така и на отрицателния механичен прираст. Миграциите в периода 2013-2015 г. са предизвикани от различни причини - смяна на работа, брак, образование, преместване на родителите и др. Анализът показва, че броят на изселилите се от областта в други части на страната или в чужбина надвишава броя на заселилите се. Например:

Обл. Благоевград	Изселили се	Заселили се	Механичен прираст
Общ брой	2076 д.	1517 д.	- 559 д.
На възраст 10-19 г.	1041 д.	435 д.	- 606 д.

В периода 2000-2015 г. се наблюдават малки колебания в броя на учащите се в общината., като този брой намалява видимо в последните няколко години.

Учебна година	Брой учащи -V- VIII клас
2000-2001 г.	4205 ученици
2011-2012 г.	1985
2013-2014 г.	2038
2015-2016 г.	1988

В демографски план се наблюдава дългогодишна негативна тенденция на намален прираст. Това води до постоянно намаляване на паралелките и учащите в ПГИ през

последните години. Намаляването на населението на Община Благоевград е един от основните неблагоприятни фактори за бъдещото му развитие. То ще доведе до ограничаването на работната сила и възпроизводствения потенциал на Община Благоевград в дългосрочен период.

3. По отношение членството в Европейския съюз:

- Нарастват изискванията към институциите и Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ предприема необходимите политики и мерки за повишаване качеството в образователната институция.
- Повишават се възможностите за участие в европейски проекти и програми (алтернативни източници на финансиране).
- Разкриват се възможности за финансиране по Структурните фондове и необходимост от перманентно обучение на екипи за работа по проекти и програми.

4. По отношение на системата на училищното образование:

- Ниска мотивация за учене – Управлението на системата се насочва към потребностите на ученика и неговата мотивация за учене и приемане на мерки за повишаване качеството на образованието.
- Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
- Преодоляване на пречките пред ученето – Програма за равен достъп до качествено образование и приобщаване на децата и учениците от уязвими групи. В програмата са залегнали и принципите за хуманизъм и толерантност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- Приоритет в училищната политика е усвояването на българския книжовен език. За постигане на целите, свързани с изискванията към устната и към писмената реч при усвояването на българския език.
- Иновативността и ефективността в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите за високо качество на резултатите от обучението по всички учебни предмети.
- Прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование са ръководните начала за ефективното управление на образователната институция;
- Автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- Интегритет на науките–изучаване на учебни предмети от областта на глобалното, гражданското, здравето и интеркултурното образование, предприемачеството,

управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда.

5. По отношение на децата и учениците

В училището се обучават ученици от VIII до XII клас включително, живеещи в Благоевград и населени места от област Благоевград и Кюстендил.

ПРИЕМ НА УЧЕНИЦИ

Традиционни за гимназията са специалностите с прием след VII клас и интензивно изучаване на чужди езици:

- Банково дело
- Икономика и мениджмънт
- Оперативно счетоводство
- Икономическа информатика
- Застрахователно и осигурително дело

както и с прием след VIII клас:

- Бизнес – администрация

Утвърденият план-прием се осъществява ежегодно.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЪРЖАВНИ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

През последните години учениците, допуснати до държавни зрелостни изпити по БЕЛ, ги взимат успешно, като средния успех за училището е Добър 4,36. Общият резултат от II-ро ДЗИ е Добър 4,14. Общият резултат от положените ДЗИ на випуск 2016 г. е Добър 4,25 – поставящ ПГИ на 14 място в областта.

Дипломирани ученици	2016 г
Успешно дипломирани ученици %	100 %
Дипломирани на редовна сесия	121
Дипломирани на поправителна сесия	3
Общ брой ученици	124

РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЪРЖАВНИ КВАЛИФИКАЦИОННИ ИЗПИТИ

През 2016 година получаващите II и III степен на професионална квалификация са 86 %. Средният успех по Теория и практика на на професията е много добър 4,94. Успешно положилите държавни изпити по Теория на професията са 95 % и 97 % по Практика на професията.

РЕАЛИЗАЦИЯ

Над 80 % от завършващите ученици се реализират във ВУЗ. Осъществява се приемственост средно-професионално образование и висши учебни заведения. Завършилите

ученици продължават обучението си в икономически специалности в ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград, УНСС-София, СА „Д.А.Ценов“ Свищов и др.

В училището е създадена възможност за включване на учениците в извънкласна дейност – Малък училищен театър.

2.6. Педагогически специалисти и непедагогически персонал

През учебната 2015/2016 година щатният персонал в ПГИ е 73 от които 57,5 педагогически специалисти, в т.ч. директор, заместник-директори, педагогически съветник и ръководител направление „Информационни и комуникационни технологии“ и 15,5 непедагогически персонал.

Училището се управлява от директор. 57,5 преподаватели са с висше образование, ОКС „магистър“ или „бакалавър“, а 0 с ОКС „професионален бакалавър по...“. Голяма част от учителите повишават квалификацията си в различни квалификационни форми: семинари, обучения, придобиване на квалификационни степени. Носители на професионално – квалификационни степени са 56 % от педагогическите специалисти:

Квалификационна степен	V	IV	III	II	I
Брой учители	6	11	6	8	1

Главен учител: 1

Старши учители: 36

Учители: 10,5

Старши възпитатели: 3

Възпитатели: 1

Педагогически специалисти

Възрастова структура	Структура по пол		
	Жени	Мъже	общо
Под 30 години	1	3	4
30-34 години	4,5	0	4,5
35-39 години	6	2	8
40-44 години	14	1	15
45-49 години	10	0	10
50-54 години	4	0	4
55-59 години	5	0	5
60-64 години	2	0	2
Над 64 години			
Общо	46,5	6	52,5

Забележима е тенденцията към застаряване на педагогическия персонал / 69 % с над 40 годишна възраст/ и феминизиране на колектива /89 % жени/. Отбелязва се липса на желание и интерес в младите хора към професията.

В училището има две синдикални структури, включващи 89 % от училищния колектив. Те оказват положително влияние при регулиране на трудовите отношения с директора на училището. Същите участват при разработване на вътрешноучилищните правилници, правила и процедури. В СО на СБУ към КНСБ членуват 32; в СО към КТ „Подкрепа” 15

2.7. Материална и учебно-техническа база.

Сградата на ПГИ е построена през 1982 г. и се състои от пет свързани корпуса, както следва: един учебен корпус на четири надземни етажа, три корпуса на два надземни етажа и физкултурен салон. Разгънатата застроена площ на институцията е 4 569 м².

ПГИ „Иван Илиев“ е училище, финансирано от МОН, което разполага с 24 класни стаи, от които: 3 компютърни кабинета, 2 кабинета за професионална подготовка. Кабинетите по професионална подготовка са оборудвани с 65 компютърни конфигурации и лаптопи. Училището разполага още с 3 бр. интерактивни дъски, 50 лаптопи, 14 принтери и многофункционални устройства. Всички класни стаи, извън тези, които са компютърни кабинети, са оборудвани с мултимедийен проектор. Осигурено е Wi-Fi покритие на територията на училището.

В ПГИ „Иван Илиев“ има определени ясни критерии и показатели за изграждане и оптимизиране на МТБ чрез модернизация и реконструкция на съществуващите мощности и осигуряване на нови, чрез разработване на проекти или от бюджета на училището. Училищното ръководство насърчава използването на ИКТ в учебно-възпитателния процес, като търси различни възможности за подновяване на МТБ, в съответствие със съвременните изисквания, за подобряване ефективността на обучението.

През 2009 година сградата е основно ремонтирана и училището е обзаведено с нови мебели и учебно оборудване. В края на 2012 г. и началото на 2013 г.е извършен ремонт - топлоизолация на сградата, с цел повишаване на енергийната ефективност и създаване на още по-добри условия за обучение и труд за учениците.

ПГИ „Иван Илиев“ – Благоевград разполага:

- с 16 /шестнадесет/ класни стаи с поставено мултимедийно оборудване, което се ползва от преподаватели и ученици в процеса на обучение;
- 3 /три/ компютърни кабинета, 2 /два/ кабинета по професионална подготовка, оборудвани със съвременна техника, в които се провежда обучението по информационни технологии, информатика, компютърно счетоводство, компютърна обработка на финансово-счетоводната информация, проектен мениджмънт и работа в учебно предприятие;
- физкултурен салон; открита спортна площадка с игрища за футбол, волейбол и баскетбол; уреди за фитнес и маси за тенис;

- библиотека - библиотечният фонд възлиза общо на около 6 960 екземпляра. Библиотеката има общо 285 читатели, от които 224 – ученици и 61 – служители и учители. Разполага с две помещения, свързани помежду си; компютър и ксерокс. От началото на учебната 2012/2013 година създаваме електронна библиотека, която своевременно се обогатява с разработените от учителите, уроци с електронно съдържание.

- ученически стол, в който всеки ден се предлагат пряко приготвени закуски, напитки и различни храни. През септември 2012 г. подновихме мебелировката и създадохме допълнителен уют и условия за хранене на учениците.

- медицински кабинет, в който работи медицинска сестра и оказва помощ при необходимост.

В ПГИ има изградена система за видео наблюдение в класните стаи, коридорите, учителската стая и прилежащите площи.

ПГИ „Иван Илиев“ ползва с договор за наем за 10 години четири етажа от общежитие, собственост на ПГСАГ „Васил Левски“ – Благоевград.

Общежитието разполага със 72 места. Стаите са обособени в три апартамента на етаж, с по 2 и 3 легла. Всеки апартамент има добре оборудвана баня. За обучението на учениците спомага и залата за подготовка, в която има 4 компютъра и принтер. През 2012 г. започнахме ремонт със собствени средства. Сменихме дограмата на всички стаи и стълбищни клетки. През бюджетната 2013 г. от преходен остатък продължихме ремонта – смяна на вратите във всички помещения, с което се повиши енергоефективността на сградата и се подобриха условията за обитаване за учениците. През учебната 2014/2015 г. по НП „Модернизация на материалната база в училище“, модул „Подобряване на училищната среда“ – обзавеждане и оборудване, и ремонт на училищни сгради изцяло бе обновено обзавеждането и оборудването в общежитието. Бе извършен основен ремонт в т. ч. дейности по подобряване на енергийна ефективност, ремонт на В и К инсталация, ремонт на санитарни възли. В общежитието сме осигурили обновена компютърна зала (оборудвана с нови компютърни конфигурации), покритие с Wi-Fi връзка, принтер и скенер.

III. PEST АНАЛИЗ и SWOT АНАЛИЗ

1. PEST АНАЛИЗ

Политически тенденции:

1. *Влияние на ЕС.* Превръщане на професионалното образование и обучение достъпна опция за всеки гражданин и за всяка възраст.

Последствия за нас: Дългосрочна перспектива на професионалното образование.

2. *Различно отношение към учителя и ученика и ясни критерии за категоризация на училищата в страната.*

Последствия за нас: Постигане на висок рейтинг и достойно оценяване и заплащане на труда на учителя.

Икономически тенденции:

1. *Световна финансова и икономическа криза*

Последствия за нас: Съобразяване и актуализиране бюджета на училището с реалната ситуация. Недостиг на средства.

2. *Ниски доходи на семействата, безработица сред част от родителите*

Последствия за нас: Осигуряване на учениците с учебници и учебни помагала.

3. *Фалити на фирми*

Последствия за нас: Слаба подкрепа на бизнеса

4. *По-добри услуги на заинтересованите страни.*

Последствия за нас: Силни конкуренти.

Социални тенденции:

1. *Демографски тенденции: намаляване населението, ниска раждаемост, миграция.*

Последствия за нас: Намаляване броя на учениците и на паралелките.

2. *Нови обществени потребности на нагласи и изисквания към училището*

Последствия за нас: Необходимост от промяна стереотипи на учителите в съответствие с изискванията на обществото.

3. *Негативно отношение към училището и подценяване на ролята на образованието.*

Последствия за нас: Липсват позитивни нагласи или мотиви за учене. Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училището.

4. *Увеличаване броя на разделените семейства.*

Последствия за нас: Липса на родителски контрол или отказ на съдействие.

5. *Грижи и социална отговорност на различните организации и фирми.*

Последствия за нас: Добро институционално сътрудничество. Координиране с ЦПЛР и специализираните обслужващи звена.

6. *Нарастваща агресия и противообществени прояви.*

Последствия за нас: Възможности за превенция, педагогическа и психологическа подкрепа.

Технологични тенденции:

1. *Подобряване технологичното обезпечаване на образователния процес.*

Последствия за нас: Възможности за ефективно използване на нови техники и технологии.

2. *Въвеждане повсеместно на ИКТ в училище.*

Последствия за нас: Добра обезпеченост с компютърни конфигурации и достъп до Интернет.

3. Въвеждане на съвременни учебници, учебни помагала и софтуер.

Последствия за нас: Постигане на качествена общообразователна и професионална подготовка.

4. Ориентиране на системата на обучение към провокиране на мислене, самостоятелност, формиране на собствена позиция и овладяване на практически знания и умения.

Последствия за нас: Непрекъснато повишаване квалификацията на педагогическия персонал.

2. SWOT АНАЛИЗ

Целта на SWOT – анализа при разработване на стратегията е да се максимизира потенциалът на силните страни и възможностите на училището, а от друга страна да се минимизира въздействието на слабите страни и заплахите. Подробното изписване на всички елементи в SWOT – анализа позволява да се направи количествена и качествена оценка на ситуацията в гимназията и да се избере подходящия вид стратегия.

Силни страни:

- Успешна реализация на план – приема- 99 %;
- 95 % пълняемост на паралелките;
- Постигнати много добри резултати на външното оценяване – ДЗИ;
- Постигнати много добри резултати за придобиване на ПКС;
- Постигнати много добри резултати на състезания и конкурси по професионална подготовка;
- Учениците получават освен диплома за завършено средно образование и свидетелство за професионална квалификация – II-ра и III-та степен;
- Висок процент на прием на зрелостниците във ВУЗ – 80 %;
- Нисък е делът на преминалите в самостоятелна форма на обучение и отпаднали ученици;
- Няма второгодници;
- Професионално образование, обвързано със социално-икономическото развитие на общината, областта, извършвано по актуални специалности ориентирани към пазара на труда;
- Възможност за продължаващо обучение на възрастни и валидиране на неформално придобити компетенции;
- Висококвалифициран педагогически персонал;
- Добра система за вътрешна квалификация на педагогическия персонал;
- Много добра материална база – компютърни кабинети и кабинети по професионална подготовка; мултимедия във всяка класна стая;
- Богата библиотека;
- Наличието на изцяло обновено ученическо общежитие;
- Наличие на работещ стол за хранене;
- Наличие на открита и закрита спортна база;

- INTERNET мрежа на територията на гимназията;
- Широко използване на ИКТ технологии в учебния процес;
- Осигурено медицинско обслужване и пропускателен режим;
- Разработена ефективна система за повишаване качеството на професионалното образование;
- Разработена система за самооценка на дейността в ПГИ;
- Работеща и ефективна вътрешна нормативна уредба;
- Тенденция към усвояване на средства по програми на ЕС, голям брой реализирани национални и общински проекти;
- Реализирани проекти по програма Еразъм +, КД1 и КД2
- Много добро управление на финансовите средства в условията на делегиран бюджет;
- Силни синдикални организации;
- Осигурено медицинско обслужване, безопасност и охрана;
- Ритуализация на училищния живот – училищно знаме, лого, значка, вестник;
- Договори за сътрудничество с икономически ВУЗ;
- Активно работещо Училищно настоятелство;
- Въведени иновации – специализиран софтуер, училищен сайт с електронен дневник;
- Ежегодно провеждане на училищен панаир на учебно-тренировъчните фирми.

Слаби страни:

- Понижаване на нивото на подготовка на новоприетите ученици;
- Недостатъчна активност на Ученическия съвет, ученическото самоуправление не е на нужното ниво;
- Пренебрегва се потребността на ученика от индивидуален и диференциран подход, съобразен с психо-физиологичните му особености;
- Недостатъчна работа с изявените и изоставащи ученици;
- Недостатъчни кабинети по професионална подготовка;
- Незаинтересованост на част от родителите;
- Учебните програми по определени предмети от професионалната подготовка не отговарят на изискванията на съвременния бизнес.

Възможности:

- Прилагане на форми и методи на обучение, които са ориентирани към личността на ученика, към неговата индивидуалност и са свързани с неговите перспективи за развитие;
- Мотивиране и подготовка на учениците за явяване на междуучилищни, регионални, национални и международни състезания, конкурси и олимпиади;
- Разширяване на чуждоезиковата подготовка, осигуряване възможност за включване на учениците в програмите за международен младежки обмен, международни проекти и участие във международни форуми;

- Активно работещи форми на класни и извънкласни дейности;
- Разширяване на извънкласните дейности;
- Нисък процент на агресия и насилие на ученици с противообществени прояви;
- Актуализиране на учебното съдържание в съответствие с изискванията на бизнеса;
- Разработване на система за наблюдение, анализ и оценка на развитието и реализацията на учителите, включително чрез училищен регистър на учителите с информация за преминатите квалификационни курсове;
- Утвърждаване на система за награждаване на учители и ученици в рамките на училището;
- Непрестанно актуализиране на внедрените в училището ИКТ– интерактивна бяла дъска, електронна учебна документация, учебен софтуер;
- Модернизиране на учебната база;
- Ефективно взаимодействие между институциите, ангажирани с ПОО;
- Продължаване и активизиране на дейността на Училищното настоятелство и новоучредения Обществен съвет;
- Ефективно взаимодействие с Центровете за подкрепа на личностното развитие;
- Разширяване на партньорствата с фирми и други институции.

Заплахи:

- Намаляване броят на учениците;
- Демотивация за учене сред учениците;
- Нарастване броят на отсъствията на учениците;
- Засилваща се агресия сред учениците;
- Недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал;
- Нарушен психо климат в колектива вследствие на непрекъснатите промени в нормативната база и кратките срокове за изпълнение на поставените задачи;
- Занижен или липсващ родителски контрол;
- Недостиг на финансиране.

В сегашната ситуация предвид обективните обстоятелства, произтичащи от негативното и позитивно въздействие на факторите на външната среда, най-приемлив е изборът на диверсификационна стратегия, използваща силните страни за максимизиране на възможностите.

IV. ПОЕМАНЕ НА ОТГОВОРНОСТ

Нуждата от четиригодишната Стратегия за развитие на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ за периода 2016-2020 г. е продиктувана от промените в страната ни в образователната политика след влизане в сила на Закона за предучилищното и училищното образование и държавните образователни стандарти. Тя е съобразена с националната и регионална политика в сферата на образованието. Нашите приоритети отчитат специфичните особености и традиции на училищната образователна среда и представят нашите виждания

за качествено образование, образователните принципи и цели, заложи в текстовете на ЗПУО.

Нашият екип поема отговорност да провежда училищна политика на партньорство в образователния процес, в която водеща роля имат учениците и учителите, директорът и другите педагогически специалисти, както и родителите като заинтересовани страни. Училищния екип декларира и се придържа към политика по качеството на професионалното образование, основаваща се на задоволяване потребностите на учениците и учителите като основа за успешното им развитие и бъдеще.

V. МИСИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

1. Поддържане на високо качество и ефективност на цялостния образователен процес в съответствие с изискванията на ЗПУО и „Европа 2020“, както и на всички поднормативни актове, за да отговорим на предизвикателствата на времето, в което живеем.

2. Осигуряване на образование, насочено към провокиране на мисленето и самостоятелността, формиране на практически умения и условия за развитие на личността и предприемаческият дух.

3. Осигуряване на висока степен на функционална грамотност в областта на чуждо езиковите комуникационни компетентности в професията.

4. Прилагане на придобитите знания от областта на ИКТ в професионалното образование.

5. Спечелване и успешна реализация на различни национални и международни проекти.

6. Изграждане на стабилни партньорства, взаимоотношения на толерантност и разбирателство в колектива и със социалните партньори.

7. Да изградим личности, възпитани в дух на родолюбие и патриотизъм, с модерно виждане за света и с висока степен на конкурентоспособност, така че да превърнем България в просперираща европейска държава.

8. Развиване и поддържане на физическата дееспособност и подготовка за активен и здравословен начин на живот.

VI. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

1. ПГИ “Иван Илиев” ще запази своя облик и традиции и ще се развива като училище с професионална подготовка на средна степен с два етапа: гимназиален етап (VIII – X клас) и втори гимназиален етап (XI и XII клас).

2. Постигането на качествен образователен процес ще бъде реализирано с помощта на висококвалифицирани педагози, които имат съвременно мислене и могат успешно да приложат стандартите на новия ЗПУО.

3. С автономията, която ни позволява новият ЗПУО, ще разработим съвременни програми за ЗИП и СИП съвместно с представители на бизнеса за придобиване на

компетентности в съответствие с изучаваната професия и изискванията на пазара на труда.

4. Ще приложим различните форми на обучение, заложи в новия ЗПУО – самостоятелна, индивидуална и комбинирана с цел да отговорим на потребностите и да дадем достъп до образование, както и за да предотвратим преждевременно отпадане и ранно напускане на училище.

5. Ще продължим да изграждаме и модернизираме учебната и спортната база за постигане на заложените в нашата мисия приоритети.

6. С цел да отговорим на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование, ще осигурим екип от висококвалифицирани специалисти: педагогически съветник, ресурсен учител (при нужда), екип, който ще направи оценка и ще осъществи допълнителна подкрепа на ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация.

7. Ще се ръководим от приетия Етичен кодекс на училищната общност.

8. Ще продължим да осъществяваме оптимална организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и високи професионални умения.

9. Ще продължим да работим активно по програма „Еразъм +“ на Европейския съюз, като създадем цялостна организация, в която ще бъдат включени ученици и техните семейства, педагози, представители на Обществения съвет и на местните общности. Ще продължим доброто международно сътрудничество с наши партньори извън тези програми.

10. Ще продължим да обогатяваме книжното богатство на нашата библиотека, за да я превърнем в любимо място за отдих и творчество.

VII. ПРИНЦИПИ

Основни принципи при разработването на стратегията са както общоприетите училищни ценности, произтичащи от редица нормативни документи, така и изведените четири приоритетни стълба в доклада на ЕК по образование:

- Учене за знания и компетенции („ да се учим да учим”)
- Учене за практическо изпълнение на различни задачи и за самостоятелно справяне с професионалните задължения („ да се учим да правим”)
- Учене, насочено към професионални умения – да откриваме другите, да ги разбираме и да работим заедно за постигане на общи цели („ учене за да живеем в разбирателство с другите”)
- Учене, насочено към оцеляване в ситуации на промени, конфликти и кризи („ да се учим да бъдем”)

Други принципи:

- Законосъобразно – осигурява съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове
- Всеобхватност – училищните политиките да бъдат подчинени на местно, регионално и национално ниво и в съответствие с политиките на ЕС.
- Прозрачност – всички стратегически документи и вътрешни нормативни актове на училището да бъдат публично достъпни.
- Документиране – документиране на идеите, предложенията и изказванията в процеса на изготвяне на вътрешните нормативни актове и тяхното съхранение и архивиране.

- Обратна връзка – получаване на отговори и реагиране на предложенията на участниците в комисиите и предложенията на ПС.
- Приемственост – новите политики, свързани с образователната реформа няма да отрекат вече поетите ангажиментите в рамките на образователната институция и стратегията няма да ги подменя с нови. Добрият опит ще бъде не само съхранен, но и ще продължи да се мултиплицира.
- Равнопоставеност – всички заинтересовани страни трябва да имат равни възможности за участие в планирането и реализирането на дейностите по изпълнение на стратегическите и оперативни цели.
  - Иновативност и творчество;
  - Толерантност и позитивна етика.

VIII. ЦЕННОСТИ

- Опазване живота и здравето на учениците;
- Равен достъп до качествено образование и право на информиран избор;
- Зачитане правата на учениците и правата на персонала;
- Съблюдаване на демократични, културни и национални ценности;
- Създаване на условия за оптимално развитие на творческия потенциал и заложбите на учениците;
- Формиращо оценяване и самооценяване;
- Обучение в сътрудничество между основните партньори в училищната общност – ученици, учители, родители и представители на работодателите;
- Висок професионализъм на педагогическия екип;
- Ефективна управленска дейност;
- Автономност и позрачност на училищното управление в условията на делегиран бюджет;
- Модернизиране на материалната база;
- Грижа за средата на училището и на околната среда;
- Създаване, поддържане и развитие на морални и социални добродетели. Недопускане на агресия и насилие;
- Толерантност и уважение към ученици с различна култура, религия и етност. Недопускане на дискриминация;
- Изграждане на активна гражданска позиция, гражданско възпитание и социализация;
- Добро взаимодействие със социалната среда и държавните и обществените организации, свързани с проблемите на образованието и възпитанието на младите хора;
- Продължаване, обогатяване и утвърждаване на традиции и ритуали в училищния живот.

ЦЕЛИ

1. **Главна цел:** Осигуряване на качествено европейско образование – основа за дръзновение, предприемаческо вдъхновение и увереност в успешната личностна реализация.

2. Стратегически цели

Повишаване авторитета на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ чрез изградена единна и ефективна система за управление, която да осигури високо качество на образованието и превръщането на институцията в най-търсена и конкурентноспособна.

Стратегическите цели на Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ са ориентирани към постиженията на образователните политики в страната ни и тези от ЕС. Отчитат се националните традиции, регионалните тенденции и общински политики на българското образование. Приоритет е необходимостта от ефективно прилагане на информационните и комуникационни технологии, иновации в образованието и изграждането на вътрешна информационно-комуникационна структура и връзките в нея за осъществяване на образователните цели. На преден план се извежда интелектуалното, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му, залегнали в дейностите по постигане на оперативните цели.

Отчетени са състоянието и потребностите към момента, потребностите на човешките ресурси и нуждата им от подкрепа, както и ролята на училището като обществен фактор в системата на образователните институции в общината и региона.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Повишаване качеството и ефективността на образователния процес чрез личностно-ориентирания подход и стимулиране на развитието, творческите заложби и потенциала на всеки ученик, създаване на учеща среда за осигуряване на щастливо детство за всяко дете.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Повишаване ефективността на управлението на училището.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Привличане на ресурси от общността и външната среда, участия в национални и международни програми и проекти на Европейския съюз и тяхното реализиране.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Осигуряване на съвременна и адекватна на ОВП материална и технологична обезпеченост на училището.

3. ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ

1. Повишаване на качеството и ефективността на училищното образование и професионална подготовка;
2. Усъвършенстване на системата за квалификация, преквалификация и обучение;
3. Утвърждаване на училището като институция, научно и културно спортно средище;
4. Удовлетворяване на специфичните образователни потребности на учениците;
5. Осигуряване на стабилност, ред и защита на децата в училището;
6. Взаимодействие с родителската общност, сътрудничество и активни връзки с всички заинтересовани страни и социални партньори;

7. Осигуряване на широк спектър от извънкласни форми за свободното време на учениците и създаване на условия за тяхната публична изява, инициатива и творчество;
8. Развитие и подобрене на външната и вътрешна среда на училището;
9. Участие в програми и проекти;
10. Училищна имиджова политика : е- политика, работа с медии и външни звена изграждащи имидж на учебното заведение.

3. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

Разработените оперативните цели произтичат от целите и принципите на училищното образование, както и от „областите на наблюдение за изградена система за управление на качеството на образователна институция:

1. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНСТИТУЦИЯТА;
2. УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДАТА;
3. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС;
4. УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЦЕСА НА ВЪЗПИТАНИЕ И СОЦИАЛИЗАЦИЯ ;
5. ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧАСТВО НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ.

Разработените оперативни цели произтичат от целите и принципите на училищното образование /чл.3, ал.1 от ЗПУО/, на професионалното образование и обучение /чл.4 от ЗПОО/, както и от „Областите за наблюдение за изградена система за управление на качеството на образователната институция“.

Х. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Обединява дейностите и очакваните резултати за управление на ресурси, за иновационни политики и управление на процесите, съгласно **Приложение № 1 ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПГИ „ИВАН ИЛИЕВ“ ГР.БЛАГОЕВГРАД (2016-2020) С ФИНАНСИРАНЕ.**

2. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

ПГИ „Иван Илиев“ – Благоевград работи на делегиран бюджет от 2007 година. Има опит при планирането и разходването на финансовите средства.

Управлението на делегирани средства позволява оперативна самостоятелност при планирането и разходването на финансовите средства. Изградената система за финансово управление и контрол на публичните средства в образователната институция от 2009 година насам като план от дейности , обхващащ управленски задължения , политики и методи гарантира сигурност при управлението на финансовите средства и включва:

- Поставяне на целите и посочване на това какви ресурси се изискват за да бъдат постигнати тези цели;

- Работна дейност и практики;
- Мерки за контролиране на потенциалния риск.

Част от предвидените процедури в плана предвиждат именно актуализиране на процедурите по СФУК, които се нуждаят от обвързването със Стандарта за финансиране по чл.22, ал.2, т.17 от Закона.

Голяма част от предвидените мерки и дейности за постигане на оперативните цели не изискват финансиране. Те са обвързани от активната намеса на човешки фактор, чрез осъществяването на мерки, политики и дейности.

Дейностите, които предполагат финансови средства се осигуряват от:

- Делегираният бюджет на институцията;
- Целеви средства от първостепенния разпоредител с бюджета;
- Собствени средства;
- Средства от проекти и програми, финансирани от ЕС;
- Други източници.

3. ОБХВАТ НА СТРАТЕГИЯТА, АДМИНИСТРИРАНЕ И МЕРКИ

3.1. ОБХВАТ НА СТРАТЕГИЯТА:

- ✓ Ученици;
- ✓ Педагогически специалисти;
- ✓ Директор;
- ✓ Заместник директори;
- ✓ Педагогически съветник;
- ✓ Училищен психолог;
- ✓ Административни служители;
- ✓ Непедагогически персонал;
  - ✓ Родителите- чрез Обществен съвет и Училищно настоятелство
  - ✓ Социалните партньори

3.2. АДМИНИСТРИРАНЕ

Постигането на стратегическите и оперативните цели за четири годишния период е обвързано с приемането и гласуването на педагогически съвет на План за изпълнение на дейностите, включващ времеви график, отговорни лица за изпълнение на конкретните дейности, източник и приблизителна стойност на финансиране. Очакваните резултати са обвързани с редица съпътстващи процеси в хода на реформата в образователната система в България, което ги прави трудно прогнозируеми. Това ангажира всеки представител на образователната институция с поемане на конкретна отговорност за всяка една от дейностите, залегнали в плана.

Планът е разработен на базата на обобщен анализ на силните и слабите страни на училището и установените потребности в сферата на качеството на образователно-възпитателния процес.

Предвижда се актуализацията му да се извършва при необходимост или на всеки две години. Мониторингът по изпълнение на предвидените в плана дейности е приоритет на ръководството на училището с активното участие на общественния съвет като орган за граждански контрол.

3.3. МЕРКИ

С приоритет при изпълнение на дейностите се извежда мотивацията на целия екип от заинтересовани страни за постигане на общата стратегическа цел, обвързана с повишаване качеството на образование и професионално обучение в ПГИ.

Запознаване на екипа с промените в нормативната уредба. Това е процес от изключителна важност за реализиране на дейностите в оперативните цели и гарантира пряка ангажираност на лицата в него.

Актуализация на вътрешните нормативни актове и изготвяне на нови правилници и процедури съгласно целите на ЗПУО. Държавните образователни стандарти, националните и европейски стратегически документи, както и политиките на местната власт в областта на образованието.

Актуализиране на учебни планове и програми и разработване на авторски в зависимост от интересите, способностите и компетентностите на учениците и удовлетворяване на техните потребности.

4. КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Област: Управление на институцията

Критерий 1: Система за осигуряване качество на образованието

Показатели:

- 1.1. Наличие на училищна програма за повишаване качеството на образованието;
- 1.2. Наличие на вътрешноучилищни критерии за установяване качеството на образованието;
- 1.3. Създадена вътрешна система за осигуряване качеството на образованието;
- 1.4. Създаден механизъм за мониторинг и контрол на образованието;
- 1.5. Създаден механизъм за ранно предупреждение;
- 1.6. Изготвен доклад от проведена самооценка с изводи и мерки за осигуряване на по-високо качество за образованието.

Индикатори:

- брой документи;
- брой проведени срещи;
- заповед за утвърждаване.

Критерий 2: Инвестиции в образованието или финансови ресурси

Показатели:

- 2.1. Участие в национални, европейски и други международни програми и проекти. Разработване на училищни проекти;
- 2.2. Законосъобразно, икономически целесъобразно и прозрачно управление на бюджета;
- 2.3. Наличие на приходи на училището.

Критерий 3: Квалификационна дейност

Показатели:

- 3.1. Реализиране на квалификационната дейност за педагогическия персонал на вътрешноучилищно ниво;
- 3.2. Реализиране на квалификационна дейност за педагогическия персонал, проведена от други институции;
- 3.3. Споделяне на ефективни практики.

Критерий 4: Нормативно осигуряване

Показатели:

- 4.1. Осигурен достъп до законовата и подзаконовата нормативна уредба за осъществяване дейността на училището;
- 4.2. Осигурен достъп до учебната документация по изучаваните учебни дисциплини;
- 4.3. Състояние на училищната документация.

Критерий 5: Училищен персонал

Показатели:

- 5.1. Наличие на правила и/или процедури при назначаване и съкращаване на персонала;
- 5.2. Откритост и прозрачност при вземане на управленски решения;
- 5.3. Делегиране на права;
- 5.4. Критерии за оценка труда на учителите;
- 5.5. Наличие на капацитет за оценка на състоянието на качеството на предлаганото образование;
- 5.6. Наличие на политика за насърчване и ресурсно подпомагане на извънкласни дейности;
- 5.7. Качество на административното обслужване.

Област: Училищна среда

Критерий 1: Индивидуална среда на ученика

Показатели:

- 1.1. Наличие на мерки за адаптиране на ученика към училищната среда;
- 1.2. Създадени възможности за включване на ученика в различни училищни общности в зависимост от неговите интереси и потребности;
- 1.3. Осигурени условия за интерактивно учене.

Критерий 2: Училището като социално място

Показатели:

- 2.1. Създадени условия за интегриране на ученици със СОП;
- 2.2. Предприети мерки за социализиране на ученици, за които българският език не е майчин;
- 2.3. Наличие на правила за разрешаване на възникнали конфликти;
- 2.4. Дейности за превенция и разрешаване на конфликти;
- 2.5. Наличие на начини и средства за разпространяване на информация, свързана с дейността на училището;
- 2.6. Наличие на училищен сайт с актуална информация.

Критерий 3: Материално-техническа база

Показатели:

- 3.1. Осигурена достъпна архитектурна среда;
- 3.2. Наличие на ефективен пропускателен режим, ориентири за ученици, родители и други външни лица;
- 3.3. Относителен брой (в %) на класните стаи, поддържани и оборудвани с спрямо общия брой на класните стаи;
- 3.4. Наличие на съвременно оборудвани кабинети;
- 3.5. Осигуреност с материали и консумативи;
- 3.6. Достъпни за всички ученици и по всяко време на учебния ден библиотека и интернет;
- 3.7. Функционално място на ученика в класната стая/кабинета – наличие на регламентирани отговорности за реда и чистотата на работното място и спазването им. Опазване на интериора и екстериора на училището;
- 3.8. Функционално място на учителя – осигурен постоянен достъп до интернет и до актуална научна и педагогическа литература.

Критерий 4: Информационни ресурси

Показатели:

- 4.1. Информационна система за движение на информацията;
- 4.2. Осигуреност на училището с интернет;
- 4.3. Наличие и качество на компютърна техника.

Област: Образователно-възпитателен процес

Критерий 1: Учебна дейност

Показатели:

- 1.1. Подготовка и планиране на уроците
- 1.2. Структура на урока – ясна за учениците, установена от проведен педагогически контрол;
- 1.3. Планиране и използване на ИКТ в урока.

Критерий 2: Оценяване и самооценяване

Показатели:

- 2.1. Използване на разнообразни форми за проверка и оценка на ученици;
- 2.2. Критерии за оценяване – известни на учениците;
- 2.3. Обсег на използването на ИКТ при оценяването по учебни предмети от професионална подготовка;
- 2.4. Ритмичност на оценяването;
- 2.5 Изградени умения у учениците за самооценяване.

Критерий 3: Взаимоотношения ученик-учител; ученик-ученик

Показатели:

- 3.1. Изградени взаимоотношения на партньорство между учителите и учениците;
- 3.2. Умения за работа в екип в паралелката;
- 3.3. Установена от учителя позитивна атмосфера в паралелките.

Критерий 4: Резултати от обучението

Показатели:

- 4.1. Относителен дял (в %) на учениците, успешно положили изпитите от НВО (ЧЕО и дигитални компетентности) към общия брой ученици съответно в VIII и X клас;
- 4.2. Относителен дял (в %) на учениците, успешно положили двата държавни зрелостни изпита към допуснатите до зрелостни изпити;
- 4.3. Относителен дял (в %) на учениците, успешно положили държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация към общия брой ученици;
- 4.4. Относителен дял (в %) на учениците на поправителен изпит към общия брой ученици;
- 4.5. Относителен дял (в %) на повтарящите ученици към общия брой ученици;
- 4.6. Относителен дял (в процент) на успешно завършилите (и получили документ) ученици със СОП;
- 4.7. Относителен дял (в %) на отпадналите по различни причини от обучение ученици към броя на учениците за учебната година.

Критерий 5: Надграждане на знания и умения

Показатели:

- 5.1. Организиран от училището състезания, конкурси и др.;
- 5.2. Планиране и реализация на дейности, мотивиращи учениците за усвояване на допълнителни знания и умения;
- 5.3. Резултати от участието на ученици в състезания, олимпиади, конкурси и др.;
- 5.4. Изградени екипи за работа по проекти.

Критерий 6: Педагогически постижения

Показатели:

- 6.1 Относителен дял на учителите с придобита следдипломна квалификация спрямо броя на заявите такава;
- 6.2. Брой учители, подготвили ученици-призьори на състезания, олимпиади и др.

Област: Възпитателна дейност

Критерий 1: Организация на възпитателната дейност

Показатели:

- 1.1. Планиране на възпитателната дейност в партньорство с представителите на ученическото самоуправление и родителите;
- 1.2. Създадена система за възпитание, привличане, задържане и развитие на учениците в училището;
- 1.3. Създадена система за поощрения и награди на ученици и учители за активно включване в извънкласните и извънучилищни дейности;
- 1.4. Създадени и функциониращи различни форми на извънкласна и извънучилищна дейност;
- 1.5. Наличие на педагогически съветник в училище и организация на работата му за активна подкрепа на възпитателната дейност;
- 1.6. Популяризиране на добри практики с цел приобщаване и участие на ученици в извънкласни и извънучилищни прояви;
- 1.6. Дейност на УКБППМН.

Критерий 2: Дейности по основни направления на възпитателната дейност

Показатели:

- 2.1. Планиране и реализация на дейности за преодоляване на агресията в училище;
- 2.2. Създаване на подкрепяща среда за деца и ученици, склонни към насилие и агресия;
- 2.3. Ранно откриване на ученици с асоциално поведение и предприемане на съответните мерки за работа с тях и семействата им;
- 2.4. Индивидуално консултиране на ученици по проблеми свързани с тяхното поведение, с взаимоотношенията с връстници, родители, учители или с психичното, личностното и интелектуалното им развитие;
- 2.5. Реализиране на дейности за формиране на знания и умения за здравословен начин на живот;
- 2.6. Реализиране на дейности за екологичното възпитание на учениците;
- 2.7. Реализиране на дейности за възпитание в национални и общочовешки ценности;
- 2.8. Ритуализация на училищния живот.

Област : Училищно партньорство

Критерий 1: Партньорство между преките участници в училищното образование

Показатели:

- 1.1. Партньорство между преките участници в училищното образование;
- 1.2. Създадени условия за подкрепа на млади учители;
- 1.3. Включване на учителите в управлението на промените в училището;
- 1.4. Партньорство на училищното ръководство с методическите обединения, училищното настоятелство, общественния съвет и екипа на ученическото самоуправление;
- 1.5. Средна посещаемост на родители на родителска среща – годишно;
- 1.6. Удовлетвореност на родителите по конкретни въпроси - проучвания чрез анкети, интервюта и др.

- 1.7. Участие на родителите в организираните от училището извънкласни дейности;
- 1.8. Осигурен достъп на родителите до учебната документация;
- 1.9. Дейност на училищното настоятелство

Критерий 2: Външно партньорство

Показатели:

- 2.1. Взаимодействие с институциите в системата на образованието, териториалните органи на изпълнителната власт, органите за местното управление;
- 2.2. Взаимодействие с Агенцията за закрила на детето и структурите на полицията;
- 2.3. Взаимодействие с местната общественост;
- 2.4. Сътрудничество със социални партньори при разработване на концепции, вътрешнонормативни документи, предложения, мнения, становища за и по съвместни проекти, модернизиране на материалната база на институцията;
- 2.5. Участие на родителите при определяне на план-приема в училището;
- 2.6. Удовлетвореност на училищните партньори по конкретни въпроси-проучвания чрез анкети, интервюта и др.

XI. НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ

1. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА

Процесът на наблюдение включва комбинация от механизми за вътрешно и външно оценяване и се определя по целесъобразност. За да бъде възможно наблюдението върху изпълнението на дейностите е необходимо да се определят измерители на изпълнението /индикатори/. Изходните индикатори биват количествени/абсолютни и относителни/ и качествени.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗГРАЖДАНЕ СИСТЕМАТА ЗА КАЧЕСТВО:

1. Утвърден план за изпълнение на стратегическите цели;
2. Актуализирани вътрешни правилници;
3. Разработен и утвърден училищен стандарт за качество на училището;
4. Разработени актуални вътрешни нормативни актове;
5. Разработени и утвърдени училищни учебни планове;
6. Изградени училищни екипи за: подкрепа за личностно развитие на детето и ученика; изграждане на позитивен организационен климат; утвърждаване на позитивна дисциплина; развитие на училищната общност/за 2016-2017г./;
7. Разработени индикатори за контрол и инспектиране на образователната дейност;
8. Изградени училищни екипи за разработване на проект;

9. Проведени обучения на екипите по разработване, управление и мониторинг на проекти;
10. Разработени и актуализирани вътрешни нормативни актове по СФУК/за 2016-2017г./;
11. Разработен и актуализиран бюджет от 01.01.2017г. спрямо Стандарта за финансиране на институциите и Стандарта за управление на качеството;
12. Публикувани на сайта на училището:
  - Бюджет на училището
  - Отчети по тримесечия, полугодия и календарна година
  - Процедура за възлагане на обществена поръчка
  - Обществени поръчки на училището
13. Разработени процедури по постъпване и разходване на извънбюджетни средства;
14. Относителен дял / %/ приходи от наеми, проекти, спонсорства, дарения спрямо общия бюджет;
15. Брой договори за привличане на алтернативни източници за финансиране;
16. Относителен дял / %/ на педагогическите кадри, участвали през календарната година в продължаваща квалификация;
17. Относителен дял / %/ на педагогическите кадри, участвали през календарната година в 16 учебни часа;
18. Относителен дял / %/ на педагогическите кадри, участвали през календарната година в дългосрочни обучения над 60 учебни часа по видове образователни институции;
19. Публикуване на интернет страницата на училището на Вътрешна система за управление на качеството;
20. Изградена Вътрешна система за движение на информацията и документите в образователната институция;
21. Действаща библиотека;
22. Актуализирани библиотечни единици;
23. Наличие на училищен архив;
24. Актуализиран правилник за архивиране на документите;
25. Изработена номенклатура на делата съгласно изискванията на Държавен архив;
26. Набавена: справочна и художествена българска литература; справочна и художествена англоезична литература; методическа литература и др. Проведена инвентаризация съгласно сроковете в нормативната уредба;
27. Утвърдени вътрешни правила и процедури за назначаване и съкращаване на персонала;

28. Утвърден механизъм за откритост и прозрачност при вземане на управленски решения;
29. Утвърдени правила за делегиране на права;
30. Утвърдени критерии за оценка труда на учителите и служителите;
31. Изградени: Система за охрана и сигурност; Механизъм с мерки и дейности за ученика към училищната среда; Актуализирана оценка на риска;
32. Създадени възможности за включване на ученика в различни училищни общности- клубове, школи и др.;
33. Осигурени алтернативни форми на обучение;
34. Осигурени условия за интерактивно учене;
35. Наличие на достъпни източници: Научна литература за подготовка на педагогическите специалисти; Методически помагала на електронен и хартиен носител; Интернет платформа за справочна литература;
36. Кабинети и стаи с интерактивна образователна среда;
37. Брой проверки за педагогически контрол, свързан с интерактивния образователен процес;
38. Утвърдени мерки за социализиране на ученици, за които българският език не е майчин;
39. Изградени правила за разрешаване на възникнали конфликти;
40. Наличие на начини и средства за разпространяване на информация, свързана с дейността на училището;
41. Наличие на училищен сайт с актуална информация;
42. Изграждане на вътрешна информационна система за разпространяване на информация, свързана с дейността на училището;
43. Интернет страница на училището;
44. Електронен дневник;
45. Електронни портфолия на учители;
46. Електронни портфолия на класове;
47. Предварително планирани цели на урока и операционализирани според особеностите на учебния материал, мястото на урока в системата от уроци по темата, нивото на подготовка на класа, потребностите на учениците;
48. Годишното и урочно планиране съобразено с учебната програма и с резултатите от входяща, изходяща диагностика и текущото оценяване; гъвкава промяна при необходимост;

49. Има механизъм за промяна на годишното и урочното планиране съобразно потребностите на учениците;
50. Осъществява актуализация на опорни знания и умения, имащи връзка с учебното съдържание, предвидено за усвояване;
51. Прилага диференцирано обучение според равнището на справяне на учениците;
52. Ползва предварително подготвени и разнообразни учебни материали, съответстващи на различните стилове на учене на учениците;
53. Ясна и методически обоснована структура на урока;
54. Структурните компоненти на урока се разпределят равномерно във времето;
55. Преподаваното учебно съдържание съответства на изискванията на учебната програма по предмета;
56. Съдържанието на изложението е адекватно на поставените цели, като е съобразено с възможностите, интересите и потребностите на учениците;
57. Осигурява връзка между съдържанието на настоящия урок и предходни уроци и по-рано изучаван учебен материал;
58. Учениците са включени в предварителната подготовка на урока;
59. Изградени взаимоотношения на партньорство между учителите и учениците;
60. Умения за работа в екип;
61. Установена от учителя позитивна атмосфера в паралелките;
62. Относителен дял / %/ на учениците, успешно положили изпитите от ЧЕО към общия брой ученици в VIII клас;
63. Относителен дял / %/ на учениците, успешно положили изпитите от НВО към общия брой ученици в X клас;
64. Относителен дял / %/ на учениците, успешно положили двата държавни зрелостни изпити към общия брой допуснати до зрелостни изпити;
65. Относителен дял / %/ на учениците, успешно положили държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация към общия брой допуснати до държавните изпити;
66. Относителен дял / %/ на учениците на поправителен изпит към общия брой ученици;
67. Относителен дял / %/ на повтарящите ученици към общия брой ученици;
68. Относителен дял / %/ на успешно завършилите / и получили документ/ ученици със СОП;
69. Относителен дял / %/ на отпадналите по различни причини от обучение ученици към общия брой ученици за учебната година;

70. Организираните от училището състезания, конкурси;
71. Реализирани дейности, мотивиращи учениците за усвояване на допълнителни знания и умения;
72. Резултати от участието на ученици в състезания, олимпиади, конкурси и др.
73. Изградени екипи за работа по проекти;
74. Относителен дял на учителите с придобита следдипломна квалификация спрямо броя на заявите такава;
75. Брой учители, подготвили ученици-призьори на състезания, олимпиади и др.
76. Утвърден план на възпитателната дейност в партньорство с представителите на ученическото самоуправление и родителите;
77. Утвърдена система за възпитание, привличане, задържане и развитие на учениците в училището;
78. Утвърдена система за поощрения и награди на ученици и учители за активно включване в извънкласните и извънучилищни дейности;
79. Наличие на функциониращи различни форми на извънкласна и извънучилищна дейност;
80. Наличие на педагогически съветник в училище и организация на работата му за активна подкрепа на възпитателната дейност;
81. Брой споделени добри практики, с цел приобщаване и участие на ученици в извънкласни и извънучилищни дейности;
82. Изготвен план и наличен отчет на УКБППМН;
83. Предприети мерки за отстраняване на противообществените прояви;
84. Брой проведени анкети, брой срещи и разговори с доказан ефект;
85. Брой разговори, наблюдения и проучвания;
86. Брой проведени здравни беседи; дискусии с представители на здравни организации; обучения; състезания в училището;
87. Брой реализирани дейности с екологична насоченост;
88. Брой реализирани дейности за възпитание на национални и общочовешки ценности;
89. Утвърден механизъм и система за партньорство. Система за наставничество;
90. Брой проведени инициативи с включване на родители;
91. Брой проведени родителски срещи и в училището с отделните паралелки;
92. Получена реална подкрепа от работодатели, община, областна администрация;

93. Съвместно разработени и утвърдени Вътрешни правила за работна заплата; Училищни критерии за диференциране труда на учителя и др.

94. Проведени заседания на ПС с присъствието на представители на родителската общност. Взети съвместни решения;

95. Съгласувани и утвърдени училищни актове;

96. Изготвени анкети за проучвания;

97. Установена хармония в дух на сътрудничество;

98. Осигурена действаща и ефективна система за качество.

ДЕСКРИПТОРИ ЗА КАЧЕСТВО

Използваните дескриптори на равнище гимназия, предоставяща ПОО са с три възможни отговора (да, частично и не).

2. ПРОГРАМНА СХЕМА И ПЛАНОВИ МОДУЛИ

Цикълът за осигуряване на качество в ПОО преминава през **четири** взаимно свързани етапа:

- **Планиране** – поставяне на ясни, измерими и подходящи цели по отношение на политики, процедури, задачи, човешки ресурси;
- **Прилагане** – установяване на процедури за постигане на поставените цели, създаване на партньорства, разпределяне на ресурси;
- **Оценяване** – оценяване на резултатите и процесите, подкрепено от конкретни числа;
- **Преразглеждане или обратна връзка** - периодично преразглеждане на постиженията, определяне на действия за осъществяване на промени, корекции на цели, планове, процедури.

3. ОЦЕНКА НА СТРАТЕГИЯТА

Предвидените дейности ще се детайлизират ежегодно и ще се изработва годишен план с конкретни срокове и отговорници. Изпълнението на стратегията ще се наблюдава годишно от групата, участвали в нейното разработване. Наблюдението ще се отчита с междинни доклади пред Педагогическия съвет, а в края на учебната година се обработва получената при наблюдението информация в нейната цялост.

Измерването на постигнатото качество през 2020 година е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за периода 2016-2020 г. на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий, както и конкретни задължения на отговорните лица и целевите източници за финансиране.

Стратегията подлежи на преосмисляне и изменение при възникване на нови обстоятелства и потребности. Тя се актуализира в началото на всяка учебна година, както и в случай на значителни промени в организацията на работа в училище, или в нормативната база на средното образование.